

BETÆNKNING

Afgivet af Lovudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til forslag til Lov om ændring af kriminallov for Grønland (Forhøjelse af maksimum for tidsbestemt anstaltsanbringelse)

Fremsat af Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Pipaluk Olsen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Iddimannngiiu Jensen Bianco, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 25. september 2025 under EM2025 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Formålet med forslaget er at ændre kriminalloven for Grønland således, at foranstaltningsrammen i kriminallovens § 147 forhøjes fra 10 til 16 år. Dvs. at maksimum for tidsbestemt anbringelse fremover vil være 16 år, såfremt forslaget bliver vedtaget.

Lovforslaget åbner dermed for, at domstolene i de helt alvorligste tilfælde af navnlig personfarlige forbrydelser, som f.eks. alvorlige seksualforbrydelser eller drab, kan gennemføre en lidt større differentiering af udmålingen af en tidsbestemt anstaltsanbringelse. Det forudsættes dog i forslaget, at domstolene som altovervejende hovedregel fremover vil blive sanktioneret med en anstaltsanbringelse af samme længde som i dag.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Under førstebehandlingen nød beslutningsforslaget bred opbakning.

Dog bar debatten præg af et generelt ønske om at udvikle retssystemet, således at den afspejler udviklingen i samfundet, herunder i forhold til befolkningens tillid til retssystemet samt en højere retsfølelse i befolkningen. Heri blev blandt andet diskuteret hvorvidt man bør begynde at ”straffe” i stedet for at ”foranstalte”.

Det blev ligeledes diskuteret, hvilke forbrydelser der er omfattet af stramningen, og hvorvidt dette bør præciseres i lovforslaget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget noterer sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver, at der ikke vil være økonomiske og administrative konsekvenser for hverken det offentlige, det private erhvervsliv eller borgerne.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget finder det vigtigt, at lovgivningen til enhver tid er tidssvarende, og afspejler behovet og den udvikling der finder sted i samfundet.

Udvalget har derfor drøftet, hvorvidt der er behov for en gennemgribende reform af vores retssystem.

Udvalget noterer sig, at det følger af kriminallovens § 121, stk. 1, at der ved valget og udmålingen af foranstaltning skal tages hensyn til 1) lovovertrædelsens grovhed, herunder samfundets interesse i at modvirke handlinger af den pågældende art, og 2) gerningsmandens

personlige forhold, herunder hvad der skønnes nødvendigt for at afholde den pågældende fra yderligere lovovertrædelser. Med andre ord, vægter hensynet til lovovertrædelsens grovhed (gerningsprincippet) lige så meget som gerningspersonens personlige forhold (gerningsmandsprincippet).

Udvalget noterer sig ligeledes, at der med forslaget ikke ønskes et generelt løft i foranstaltningsniveauet eller indførelse af foranstaltningsrammer i de enkelte forbrydelser. Dermed præciseres ikke hvilke konkrete forbrydelser, som omfattes af denne forhøjelse af tidsbestemt anstaltsanbringelse, hvilket i øvrigt er på linje med den hidtidige indretning af retssystemet.

Det fremgår endvidere af forarbejderne til forslaget, at det er blevet overvejet, hvorvidt forhøjelsen i loven burde begrænses til bestemte forbrydelser. Heri er det vurderet, at dette ville komplicere kriminallovens foranstaltningssystem unødigt, og dertil også ville kunne opfattes som delvis indførelse af foranstaltningsrammer. Der er ligeledes lagt vægt på, at der med undtagelse af forvaring, som er begrænset til bestemte forbrydelser, kan enhver foranstaltning principielt anvendes ved enhver overtrædelse af kriminalloven.

Udvalget finder det på den baggrund ikke nødvendigt at præcisere, hvilke forbrydelser der er omfattet af forslaget.

Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller beslutningsforslaget til vedtagelse.
- Udvalget noterer sig, at der under drøftelserne under førstebehandlingen af forslaget fra flere sider blev udtrykt ønske om indførelse af foranstaltningsrammer mv. Udvalget opfordrer på den baggrund Naalakkersuisut til at inddrage de fremførte synspunkter i det videre arbejde med udviklingen af retssystemet.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Kuno Fencker
Næstformand

Pipaluk Olsen

Iddimangiiu Jensen Bianco

Anders Olsen